

езиковитѣ остатъци на именника и който е тъй общъ въ сегашното чувашко нарѣчїе. (Вж. подробно у В. *Munkacsí* въ *Nyelvtudományi Közlemények* X. 133., гдѣто сж показани многобройни примѣри, id. въ *Ethnographia* VI, 377. Ср. и *Praehistorisches in den magyarischen Metallnamen* отъ сжщїя въ *Ethnologische Mittheilungen aus Ungarn* IV Bd. 1895, св. 1, 2—3, p. 92. id. *Ethnographia*, V, 1—25).

Върху исторїята на въпроса за прабългарското влияние въ маджарския езикъ въ фонетично и лексикално отношение ние не можемъ да се спремъ,¹⁾ ще изтъкнемъ само едно важно за нашитѣ цѣли обстоятелство, именно че *цѣлиятъ характеръ на заетитъ въ маджарския езикъ стари турски елементи указва на страни, които никакъ не отговарятъ на сегашната чувашка областъ*. Между заетитѣ думи ние намираме именно названия на животни и растения, които сж свойствени само на южни или въобще на по-топли климати: напр. *oroszlán* (лъвъ), *teve* (камила), *karlan* (тигъръ), *szőlő* (гроздъе), *búza* (пшеница), *bors* (пиперъ) и пр. Турецю е и названието за море (*teenger*), какъто турскитѣ племена сж могли да видятъ само на югъ. Отъ тукъ слѣдва, че маджаритѣ сж могли да бждатъ съседни на прабългаритѣ не по срѣдното течение на Волга, а негдѣ много по-на югъ. Споредъ Дербендъ-Намѣ градътъ Маджаръ въ Дагестанъ билъ създанъ въ VI—VII вѣкъ. Константинъ Порфирородни търси отечеството на маджаритѣ въ Персия. Така знатѣ и домашнитѣ маджарски хроники. II до днесъ сж се очували развалинитѣ на Олу и Күчүк-Мажар на р. Кума.

Съ това ние сключваме своята монографїя, която отъ самото начало си постави за цѣль, да разгледа колкото е възможно изчерпателно *само една страна* отъ въпроса за нашия произходъ: *езика на прабългаритѣ*.

Иде редътъ на другитѣ монографїи, които сж не по-малко необходими, и които отбѣлизахме още въ увода на своя трудъ:

- 1) една обстойна студия върху *правитѣ и обичаитѣ на прабългаритѣ* споредъ запазенитѣ извѣстїи на източнитѣ и западнитѣ писатели, особено *Responsa* на папа Николая и свърѣмненїя фолклоръ,
- 2) една монографїя върху *антропологичния типъ на прабългаритѣ*, и
- 3) подобна монографїя върху *тъхната веществена култура*, споредъ *даннитѣ на археологията*.

София, ноември 1899. год.

¹⁾ *Хунгвалли* напр. е на друго мнѣние. Споредъ него турскитѣ думи сж р. нам. з въ мадж. езикъ сж заети чрѣзъ посредството на *кабаритѣ* отъ нѣкое нарѣчїе, *подобно на чувашкото*, ала той смѣта чувашитѣ за остатъци отъ старитѣ мощни хазари, а не отъ прабългаритѣ. Ср. *Die Völker Oesterreich-Ungarns, Wien und Teschen* 1881, т. V, *Die Ungarn oder Magyararen*, p. 60 и сл.